

El cavaller

El senyor Silvio Berlusconi, que al llarg de vint anys ha ocupat repetidament el Palazzo Chigi de Roma (palau de vells banquers, agents dels Borja i competidors dels Medici), que el pensava tornar a ocupar, i que és quasi segur que no ho farà (quasi: amb ell, les certeses sempre han estat incertes), estava convençut de ser “el més gran dirigent del món occidental”, heroi que portaria el poble italià a un futur d’accionistes triomfants i consumidors feliços. No solament es pensava això, sinó que volia que ho pensara tothom, a través de les televisions, premsa i editorials pròpies o apropiades, a través de la publicitat i, si cal, a través de repetides i ben controlades majories parlamentàries. En segon lloc, Silvio Berlusconi és un demagog de primera magnitud, capaç de prometre el paradís en la terra, pensions elevades, obres públiques multiplicades, beneficis empresarials universals, impostos universalment baixos, i seguretat per a tothom; i tot això amb una mica de parafernàlia d’inesborrables reminiscències mussolinianes. En tercer lloc, el cavaller Silvio Berlusconi té molt més de nou-ric sense cultura que de cavaller: un nou-ric pagat de sí mateix fins a extrems de deliri, que mostra la riquesa de manera descarada, i que ha fet bona part d’aquesta mateixa riquesa amb televisions que promouen la barroeria i el mal gust de manera permanent i metòdica. I en quart lloc, l’empresari Berlusconi ha guanyat repetidament eleccions amb el principi que els valors empresarials són els únics valors, i que aquests valors poden imposar-se a la política, la qual, quan no està al servei de l’empresa, és una activitat pròpia d’intel·lectuals d’esquerra, ecologistes, i altres elements menyspreables que cal eliminar de la vida pública. Com per exemple els jutges, sobretot si són dones i cometen, a més, l’incomprensible crim de condemnar-lo. No hem de pensar que el berlusconisme és una exòtica exclusiva italiana: si vostès repassen els elements de la definició, comprovaran que no són tan diferents (deixant de banda el protagonista) dels que ha promogut sempre la dreta actualment al poder al regne d’Espanya i molt especialment al de València. Megalomania, autoritarisme, control indirecte i directe dels mitjans de comunicació,

Joan Francesc Mira

descrèdit de la intel·ligència, perversió de conceptes sagrats com democràcia o llibertat, mal gust institucional, nou-rics en el centre del poder i el poder al servei dels nou-rics, i alguns petits detalls més que no tinc lloc per descriure.

Itàlia és per a mi com una segona pàtria, res del que allà passa ens és del tot estrany, i sovint ens hi hauríem de mirar, per bé i per mal, si ens volem veure reflectits amb un altre fons i en una altra escala. En aquell país hi ha una afecció general pels títols de tota espècie, i és ben habitual dirigir-se a les persones, o referir-s’hi, amb la denominació professional o honorífica corresponent, com ara *dottore*, *ingegnere*, *avvocato*, *cavaliere* o *commendatore*. En un país on al lampista o llander li diuen *idraulico*, això no té massa importància. Així, l’indescrutable Berlusconi (qualsevol descripció és incompleta, insuficient), és universalment conegut com *il cavaliere*, per alguna medalleta o distinció del tipus “cavaller del treball” o equivalent, d’aquelles que allà se’n donen cada any en abundància. Però, curiosament, el *cavaliere* és ell, entre tots, i més curiosament encara ningú a Itàlia, ni els seus abundantíssims votants i seguidors, no el tindrà per model de cavaller. El cavaller suprem era Giovanni Agnelli, que es va morir fa deu anys, i el seu model s’ha acabat. Com s’han acabat, possiblement, altres formes i dimensions poc visibles de la vida italiana. La direcció amagada i suprema de la vida econòmica –finances, inversions, fusions, les decisions grosses– estava en bona mesura entre les mans d’uns pocs noms, d’unes poques famílies (“il salotto buono”), en gran part sota l’empara del senyor Enrico Cuccia, de Mediobanca, desaparegut poc abans que Agnelli. El sistema va funcionar molt bé durant algunes generacions, abans i després del vulgar Mussolini, molt abans del més vulgar Berlusconi. Era la continuació d’una antiga història de llinatges poderosos, pocs en total, que encara han mantingut una presència activa però invisible fins als nostres temps. Però quan un *cavaliere* és un bandarria groller, quan no es guarden les bones maneres, fins i tot un país com Itàlia, ai dolor, porta camí de no ser ja mai més el que era.

“Curiosament, el cavaliere és ell, entre tots, i més curiosament encara ningú a Itàlia, ni els seus abundantíssims votants i seguidors, no el tindrà per model de cavaller. El cavaller suprem era Giovanni Agnelli, que es va morir fa deu anys, i el seu model s’ha acabat. Com s’han acabat, possiblement, altres formes i dimensions poc visibles de la vida italiana”